

AVELSSTRATEGI

för Xoloitzcuintle /Mexikansk Nakenhund

av Anita Larsson och Lisbeth Kallunki

Mexikansk Nakenhund tillhör grupp 5 sektion 6 (spetslika hundar av urhundstyp)

Rasen förekommer i tre storlekar. Samma storlek gäller för både hanhundar och tikar.

Liten: Från 25 cm till 35 cm.

Mellan: Från 35 cm till 45 cm.

Stor: Från 45 cm till 55 cm (60 cm).

BESKRIVNING AV RASENS HISTORIA OCH UTVECKLING

Nakenhundar har funnits i tusentals år i central- och Sydamerika. Hundarna har haft en betydande plats i flera av de Centralamerikanska indiankulturerna. Bl.a har man funnit statyetter i lera från Colimakulturen daterat ca 3000 f.kr. Det kan finnas skäl att tro att olika Indiankulturer har använt hårlösa hundar till olika ändamål.

Det berättas att när Cortéz anlände till den Karibiska övärlden hade urbefolkningen små hårlösa hundar som inte skällde och som var mycket lojala mot sin "herre". Dessa små hårlösa hundar använde som hjälp vid fiske. (Idag registreras hundar ifrån Kuba som Xoloitzcuintle.)

Namnet "Xoloitzcuintle" (uttalas sho-lo-itiz-quint-li) kommer ifrån en sammansättning av orden Xolotl som är namnet på en gud och ordet itzcuintle som betyder hund på "Nahuatl-språket".

Aztekerna använde sannolikt Xoloitzcuintlen i olika religiösa ceremonier och ritualer.

Rasen skulle också ha en läkande kraft mot sjukdomar, bl.a Reumatism.

Hundarna var högt skattade av Aztekerna och de barn som föddes i hundens tecken skulle nå framgång, och det skulle gå dessa barn väl i livet.

För Aztekerna var livet efter döden av större betydelse än livet i sig självt och för att komma till "Mictlan" behövdes en vägvisare som kunde föra den dödes själ till rätt värld och i detta ändamål användes Xoloitzcuintle. Moctezuma, kungen av Mexico sades ha 1000 Xoloitzcuintle med en skötare till varje.

Hundarna var vanligt förekommande i Mexico när spanjorerna anlände på 1500-talet.

I och med att spanjorerna anlände, decimerades antalet människor och hundar mycket hårt och indianerna var nästan helt förslavade och hundarna nästan helt utrotade.

På 30- och 40-talet hade konstnären Frida Kahlo och Muralmålaren Diego Rivera ett flertal av de små Mexikanska Nakenhundarna.

Rasens moderna historia börjar på 50-talet då grevinnan Lascelles de Premio Real tillsammans med Englands Ambassadör Norman Pelham Wright m fl, reste runt i Mexico och köpte upp hundar som sedan fördes in i Mexicos kennel register. Efter 3000 år blev de första Xoloitzcuintli registrerade i det mexikanska kennelregistret. Det skedde den 1:a Maj 1956 och efter nästan 50 år är stamboken fortfarande öppen för inregistrering av hundar med okänd härstamning.

MYTER

Det finns många myter om den Mexikanska Nakenhunden. Ett påstående är att den Mexikanska Nakenhunden har högre kroppstemperatur än andra raser, ett annat är att de är vegetarianer. Båda påståenden är felaktiga. Rasen har en kroppstemperatur som är normal för hundar och matvanorna är samma som för andra raser.

En annan myt är att det måste finnas minst en pälsad i valpkullarna för att de nakna syskonen skall överleva. Det finns bevis för motsatsen, eftersom det har fötts flera valpkullar med enbart nakna valpar som alla har överlevt.

SVERIGE

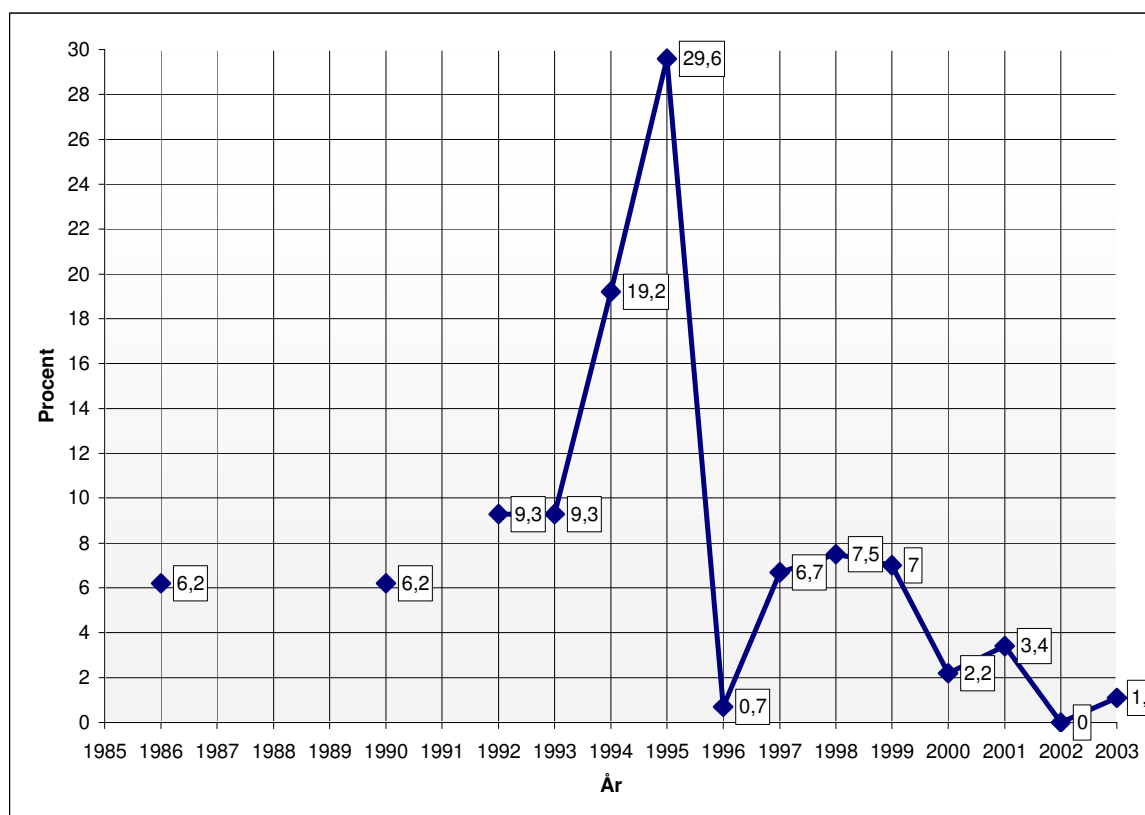
Rasen kom till Sverige 1983 och har haft en ganska blygsam utveckling, med endast 1 kull på 80-talet. Mexikansk nakenhund har varit sparsamt visad i officiella sammanhang under de första 15 åren vilket delvis kan bero på att många av de valpar som registrerades var pälsade. Den pälsade varianten är inte tillåtna i utställningssammanhang, men det är dock tillåtet att använda pälsade mexikanska nakenhundar i avel, vilket också sker.

Traditionell avel har styrt rasen de första 15 åren dels s k Matadoravel och dessutom kullar med mycket hög inavelsgrad.

De senaste 5 åren har uppfödarna gemensamt lyckats sänka inavelsgraden, genom importer och samarbete med andra länder, vilket är av stor betydelse för det framtida avelsarbetet.

Det skall beaktas att det ändå finns ett högt släktskap mellan kullarna.

Inavelsförändring 1986 – 2003

Inavelsförändring per generation (5 år)

Kullar reg 1985-1989		Kullar reg 1990-1994	
År	%	År	%
1985	Ingen kull	1990	6,2
1986	6,2	1991	Ingen kull
1987	Ingen kull	1992	9,3
1988	Ingen kull	1993	9,3
1989	Ingen kull	1994	19,2
Totalt	6,2	Totalt	12,2

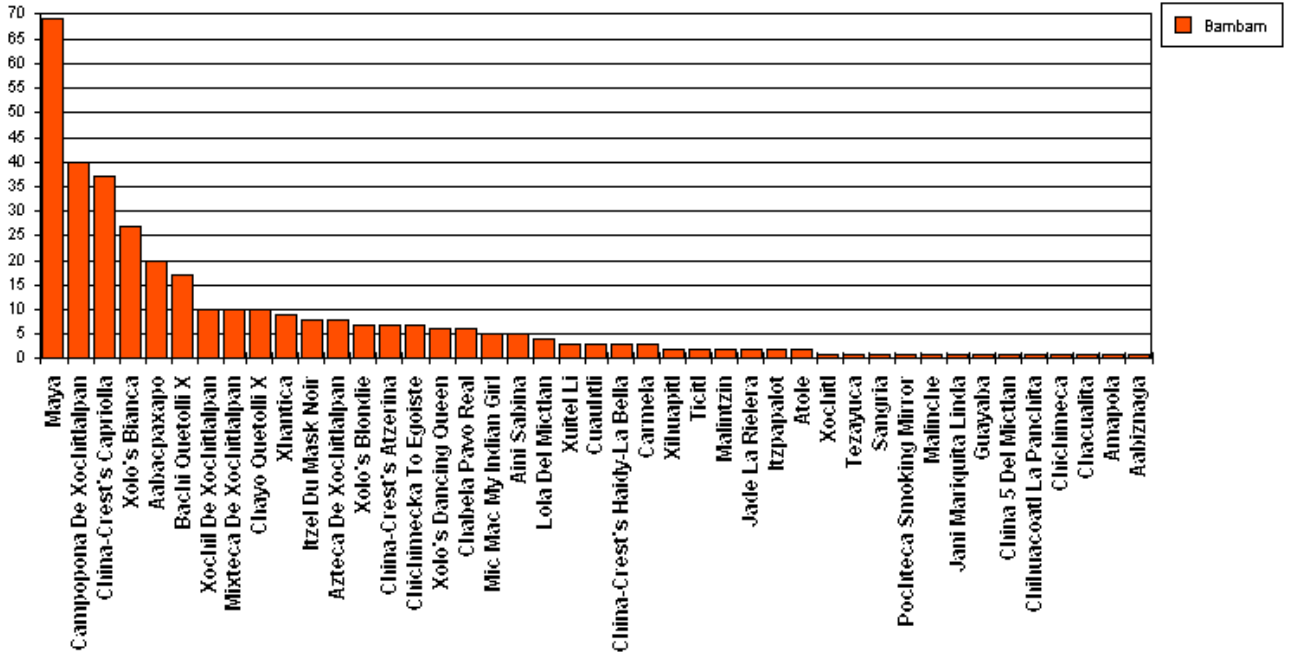

Kullar reg 1995-1999		Kullar reg 2000-2004	
År	%	År	%
1995	29,6	2000	2,2
1996	0,7	2001	3,4
1997	6,7	2002	0
1998	7,5	2003	1,1
1999	9,8	2004	Inga data
Totalt	7,0	Totalt	1,9

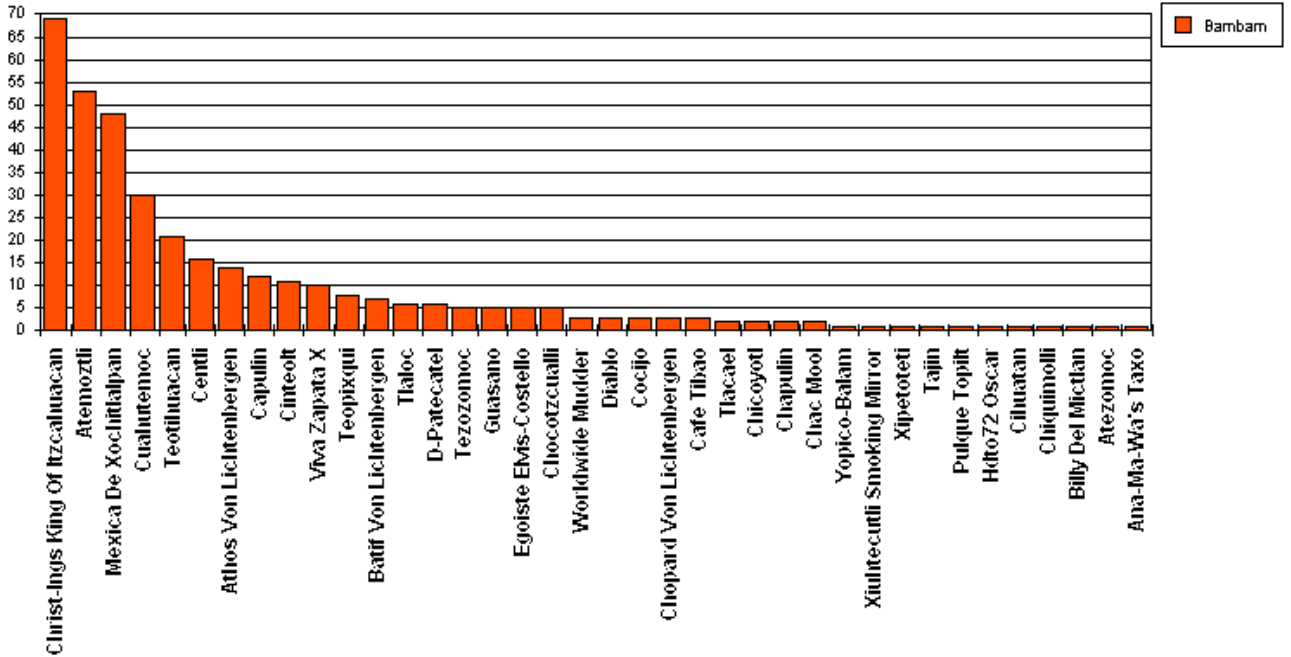
Antal födda valpar/ år + Importer

År	Antal valpkullar	Antal födda valpar	Importer
1986	1	5	
1987		0	
1988		0	
1989		0	
1990	1	5	
1991		0	
1992	2	16	
1993	3	18	1
1994	3	18	
1995	1	3	1
1996	3	15	2
1997	4	9	
1998	5	16	2
1999	2	8	
2000	5	23	
2001	3	12	
2002	4	11	2
2003	2	8	1
Totalt	39	167	9

Barnbarnsregistreringar – tikar

Barnbarnsregistreringar – hanar

NULÄGE

Mexicos kennelklubb har en öppen stambok för rasen och nakna hundar ifrån alla delar av Mexico förs in i stamboken. Rasen är under uppbyggnad och det finns inga kända inkorsningar av andra raser. (Vilket inte är samma sak som om det inte kan ha skett).

Det finns uppskattningsvis ca 4000 mexikanska nakenhundar i världen inom och utom registerboken.

GENETISK VARIATION

En hög inavelgrad innebär en rad negativa effekter, gener med negativ verkan dubbleras, Homozygotin ökar och gener går förlorade i rasen. För en långsiktig hållbar utveckling är rasen beroende av att utländska och obesläktade hundar tillförs i avel.

Mexikansk Nakenhund har trots sitt låga antal individer, en låg inavelsgrad räknat på populationsnivå under den senaste generationen (5 år) 1,9 %, vilket **innebär att rasklubben fortsätter att verka för att varje enskild kull skall ha en så låg inavelsgrad som möjligt**. Närmare släktskapsavel än kusinparning (6,25 %) rekommenderas ej. Genetisk variation är nödvändigt för rasens hälsa och fortlevnad och det tillgängliga avelsmaterial som finns i Sverige bör utnyttjas, kombinerat med utländskt avelsmaterial. Det är också av stor vikt att begränsa användandet av varje enskild hanhund. Matadoravel skulle vara en katastrof för det framtida avelsarbetet. Även tikar bör användas med försiktighet och sunt förnuft.

Att upprepa samma parningskombination ger sällan någon ökad möjlighet till genetisk variation.

Målsättning:

- Den effektiva populationen ligger idag så lågt att det inte går att beräkna i Genetica Lathunden. Målsättningen är dock att öka antalet faktiskt använda avelsdjur.
Genom att använda så många olika hanar och tikar som möjligt i avel.
- Fortsätta sträva mot så obesläktade parningskombinationer som möjligt. Målet är att behålla inavelsgraden runt 2,5 %.
Genom att varje planerad kull inavelsberäknas. Valpkullar med högre inavelsgrad än 6,25 % får ej valphänvisning genom rasklubben.
- Verka för att nytt blod tillförs den svenska populationen. En lägre inavelsgrad är möjligt endast om nytt blod tillförs.
Genom att ständigt hålla uppfödarna uppmärksamma på nödvändigheten att tillföra nya blodslinjer, samt öka det internationella samarbetet.

HÄLSA

Mexikansk Nakenhund har idag inga rasbundna sjukdomar. Dock finns indikationer att det förekommer en del hudproblem av varierad grad. Man bör också ha i åtanke att hundar med fläckar som saknar pigment måste skyddas mot starkt solljus. Dessutom är det inte lämpligt att låta en hårlös Mexikansk Nakenhund vistas i hundgård eller utomhus utan skydd mot kyla, regn och vind.

Enstaka höftledsfel och patellarluxationer har upptäckts genom åren, men inte i så stor utsträckning att det behöver leda till någon åtgärd i dagsläget.

De nakna hundarna kan sakna ett flertal tänder (enligt rasstandard). I hemlandet Mexico tar man ej hänsyn till tandförluster, utan det finns t o m en uppfattning att endast hundar med tandförluster är renrasiga hundar.

Hos vissa individer kan tänderna vara rakare och ha en annan form än hos andra raser, medan andra har normalt utvecklade tänder. Oavsett tändernas form och utseende, är tänderna fullt användbara och en Mexikansk Nakenhund har samma tuggbehov som andra raser.

Den Mexikanska Nakenhunden har som regel goda egenskaper angående parning, dräktighet, valpning och omhändertagande av valparna. Antalet födda valpar per kull varierar mellan 1 – 9 valpar, genomsnittet ligger på 4,28 valpar/kull (1986 - 2003).

Målsättning:

- Kartlägga och dokumentera de hudproblem som förekommer inom rasen.
Genom att Rasklubben skall ta kontakt med hudveterinär/SLU för att få hjälp med att arbeta fram en grundläggande dokumentation om de problem som förekommer, samt genom att regelbundet skicka ut enkäter till hundägare och uppfödare, därefter sammanställa dessa och utifrån resultaten arbeta fram nödvändiga åtgärder.
- Att i avel endast använda hundar som uppnått en ålder av två år.
Genom att informera uppfödare om riskerna med tidig avelsdebut. En hund skall rimligtvis ha uppnått en vuxen hunds mognad och egenskaper. Möjlighet att upptäcka oönskade defekter och sjukdomar ökar om hunden väntar med avelsdebut.

MENTALITET

En Mexikansk Nakenhund är intelligent, livlig och alert. Den skall besitta styrka och stor uthållighet. Den skall vara smidig och balanserad i sitt rörelsemönster samtidigt som den ger ett kraftfullt intryck. Varje Mexikansk Nakenhund har oftast en egen stor personlighet.

En Mexikansk Nakenhund är en mot sin ägare och flock mycket lojal hund.

I hemlandet används den stora- och mellan-varianten som vakthund. En Mexikansk Nakenhund skall med sitt särpräglade utseende och med sitt signalerande skall hålla objudna gäster ifrån hus och gård. I övrigt skall rasen vara tystlåten (**Inte skälla i tid och otid**).

Om husfolk bjuder in skall hunden acceptera besöket. Rasen kan vara reserverad mot främlingar och behöver därför inte visa besöket, efter inbjudan, något större intresse.

Rasen lever än i nutid i avlägsna delar av Mexico som byhundar, det är inget fel om en mexikan uppvisar tendens till flyktbeteende i för hunden trängda situationer, den får dock aldrig visa aggressivitet eller ta till tänderna. Rasen har även ett mycket gott minne där en dålig erfarenhet kan kräva ett oerhört stort arbete av ägaren. Det finns individer som väljer bort vissa människor och som aldrig skulle låta sig övertalas.

Mexikansk Nakenhund kan också uppvisa en stor självständighet, det kan i kombination med intelligensen forma hundar som gör egna utflykter eller hittar oönskade sysselsättningar.

En Mexikansk Nakenhund skall alltid i största möjlighet välja flykt framför konfrontation.

Med det menas att hunden inte skall uppsöka konflikter eller ställa till med bråk.

I dag är ca 7 hundar mentalbeskrivna varav 1 har brutit. Rasen uppvisar ett mycket varierande temperament. Det har förekommit att hundar avlivats på grund av dåligt temperament.

Målsättning:

- Öka antalet mentalbeskrivna hundar till minst 30 hundar, vilket är det antal som krävs för att rasen skall få en rasprofil. Syftet är att mentaliteten skall bli mätbar.
Genom att informera uppfödare och hundägare vikten av ta fram en rasprofil för att få rasens mentalitet mätbar.

RASKLUBBEN

- Skall verka för att kunna fortsätta hålla en mycket stor tolerans och öppenhet mellan Rasklubb, medlemmar och uppfödare. En öppen och ärlig kommunikation uppfödare emellan är ett bra och dessutom nödvändigt verktyg för att rasen skall utvecklas positivt i framtiden.
Genom att hålla medlemmar underättade om vad som sker och hur avelsarbetet fortgår, bl a genom medlemstidningen och genom att ha regelbundna avelskonferenser.
- Kartlägga och dokumentera de hälsoproblem som kan uppstå inom rasen.
Genom att regelbundet skicka ut enkäter till hundägare och uppfödare. Hålla uppfödare och ägare informerade om den information som kommer fram.
- Det är önskvärt att planerade valpkullar är inavelsberäknade före parning.
Rasklubben skall därför vara behjälplig med inavelsberäkningar och annan information som kan tas fram med hjälp av Genetica Lathunden.

AVELSSTRATEGI

- Öka antalet faktiskt använda avelsdjur.
Genom att använda så många olika hanar och tikar som möjligt i avel.
- Fortsätta sträva mot så obesläktade parningskombinationer som möjligt. Målet är att behålla inavelsgraden runt 2,5 %.
Genom att varje planerad kull inavelsberäknas. Valpkullar med högre inavelsgrad än 6,25 % får ej valphänvisning genom rasklubben.
- Verka för att nytt blod tillförs den svenska populationen. En lägre inavelsgrad är möjligt endast om nytt blod tillförs.
Genom att ständigt hålla uppfödarna uppmärksamma på nödvändigheten att tillföra nya blodslinjer, samt öka det internationella samarbetet.
- Kartlägga och dokumentera de hudproblem som förekommer inom rasen.
Genom att Rasklubben skall ta kontakt med hudveterinär/SLU för att få hjälp med att arbeta fram en grundläggande dokumentation om de problem som förekommer, samt genom att regelbundet skicka ut enkäter till hundägare och uppfödare, därefter sammanställa dessa och utifrån resultatet arbeta fram nödvändiga åtgärder.
- I avel endast använda hundar som uppnått en ålder av två år.
Genom att informera uppfödare om riskerna med tidig avelsdebut. En hund skall rimligtvis ha uppnått en vuxen hunds mognad och egenskaper. Möjlighet att upptäcka oönskade defekter och sjukdomar ökar om hunden väntar med avelsdebut.
- Öka antalet mentalbeskrivna hundar till minst 30 hundar, vilket är det antal som krävs för att rasen skall få en rasprofil. Syftet är att mentaliteten skall bli mätbar.
Genom att informera uppfödare och hundägare vikten av ta fram en rasprofil för att få rasens mentalitet mätbar.
- Rasklubben skall verka för att kunna fortsätta hålla en mycket stor tolerans och öppenhet mellan Rasklubb, medlemmar och uppfödare. En öppen och ärlig kommunikation uppfödare emellan är ett bra och dessutom nödvändigt verktyg för att rasen skall utvecklas positivt i framtiden.
Genom att hålla medlemmar underättade om vad som sker och hur avelsarbetet fortgår, bl a genom medlemstidningen och genom att ha regelbundna avelskonferenser.

- Kartlägga och dokumentera de hälsoproblem som kan uppstå inom rasen.
Genom att regelbundet skicka ut enkäter till hundägare och uppfödare. Hålla uppfödare och ägare informerade om den information som kommer fram.

I övrigt skall Svenska Kennelklubbens grundregler samt Svenska Kennelklubbens avelspolicy alltid följas.

VALPHÄNVISNING

Hundar med en inavelsgrad högre än 6,25 % får ej valphänvisning.

Denna RAS-strategi har förankrats på följande sätt:

Urcanis hade 2003 en RAS-konferens i samband med specialutställningen. Många av klubbens uppfödare och medlemmar deltog aktivt i arbetet. (Konferensen bestämde prioritering för RAS).

Klubben skickade ut enkäter till medlemmarna, samt till några av klubben kända hundägare under sommaren 2004 i syfte att kartlägga rasens hälsa.

Urcanis genomförde ytterligare en konferens 2004 där resultatet av enkäten redovisades. Konferensen tog även upp och diskuterade mentaliteten hos Mexikansk Nakenhund.

Detta dokument har dessutom skickats ut till uppfödare och Mexikanska Nakenhundsägare för synpunkter och godkännande.

KÄLLFÖRTECKNING:

Genetica Lathunden

Jacques Soustelle (1968) *Dagligt liv hos Aztekerna*

A. Fernandez & K. Rhae (1998-1999) *The Naked truth*

SKK:s Rasstandard för Mexikansk Nakenhund. (2002-06-05).

URCANIS Enkät 2004

URCANIS RAS-konferens 2003 och 2004